

FORSLAG TIL FÆLLES MÅL- OG INDHOLDSBESKRIVELSE FOR SKOLEFRITIDSORDNINGERNE (SFO) I GULDBORGSUND KOMMUNE

INDLEDNING

Byrådet fastsætter en mål- og indholdsbeskrivelse for kommunens SFO'er. Denne beskrivelse fungerer som den overordnede ramme for det pædagogiske arbejde og tydeliggør, hvordan SFO-området bidrager til Guldborgsund Kommunes samlede vision for børn og unge. Den skaber retning for praksis og sikrer, at SFO'ernes arbejde indgår som en integreret del af kommunens samlede indsats for trivsel, læring, dannelse og udvikling.

Mål- og indholdsbeskrivelsen tager afsæt i lovgivningen for skolefritidsordninger, Guldborgsund Kommunes Børne- og Ungepolitik samt de pædagogiske mål, der udgør fundamentet for kvaliteten i SFO'ernes pædagogiske arbejde. De pædagogiske mål fungerer som pejlemærker for, hvordan ledelsen og de pædagogiske medarbejdere tilrettelægger aktiviteter, understøtter børns initiativer og skaber inkluderende miljøer, hvor alle børn kan trives og udvikle sig.

Beskrivelsen skaber et fælles fagligt fundament, som gør det muligt at arbejde systematisk og sammenhængende på tværs af skole, SFO og øvrige indsatser på 0-18-årsområdet. Dermed understøtter mål- og indholdsbeskrivelsen både den pædagogiske retning, kvaliteten i hverdagspraksis og den helhedsorienterede indsats, der skal sikre, at alle børn i Guldborgsund Kommune får de bedste betingelser for at trives og udvikle sig.

STRUKTUR OG RAMMER FOR SFO

SFO'ernes struktur og organisering tager udgangspunkt i folkeskolelovens bestemmelser og kommunens overordnede rammer for 0-18-årsområdet.

SFO'en optager børn den 1. april, der endnu ikke er påbegyndt skolegang. Optag af førskolebørn sker inden for rammerne af folkeskoleloven og kommunens retningslinjer.

Kommunens SFO-tilbud omfatter endvidere børn fra børnehaveklassen til og med 9. klasse.

SFO'ens pædagogiske tilbud tilrettelægges med fokus på alderssvarende aktiviteter, der tilgodeser børnenes behov for leg, fællesskab, fordybelse og udvikling.

LEDELSE OG ANSVAR

Skolebestyrelsen fastsætter principper for SFO'ens virksomhed som en integreret del af skolens samlede virke. Skolelederen har det overordnede pædagogiske, personalemæssige og administrative ansvar for SFO'en. Skolen kan vælge at oprette en funktion som daglig leder af SFO'en. Den daglige leder varetager den pædagogiske og organisatoriske ledelse i hverdagen, men refererer altid til skolelederen.

FORÆLDREINDDRAGELSE OG TILSYN

Skolebestyrelsen fører tilsyn med SFO'en, og forældre til børn i SFO har dermed mulighed for at udøve indflydelse gennem deres repræsentanter i bestyrelsen. Skolerne kan desuden oprette forældreråd tilknyttet SFO'en. Forældrerådene fungerer som dialog- og samarbejdsfora, men har ingen formel beslutningskompetence. De bidrager til at styrke forældresamarbejdet, skabe lokal forankring og understøtte et godt hverdagsmiljø for børnene.

SAMMENHÆNG MELLEM SKOLE, SFO OG HJEM

SFO'ens pædagogiske aktiviteter planlægges i samspil med skolen. Målet er at skabe en helhedsorienteret dag for børnene, hvor læring, leg, relationer og fællesskaber understøtter hinanden på tværs af kontekster. Samarbejdet mellem skole og hjem bygger på åben dialog, gensidig forventningsafstemning og en fælles forståelse af barnets behov og muligheder. SFO'en bidrager aktivt til kommunikationen med forældre om barnets trivsel, deltagelse og sociale udvikling.

FORMÅL MED SKOLEFRITIDSORDNINGER I GULDBORGSUND KOMMUNE

SFO'ens formål er at understøtte folkeskolelovens intention om, at alle børn skal trives, lære og udvikle sig i trygge og inkluderende fællesskaber. SFO'en bidrager til en helhedsorienteret skoledag, hvor leg, relationer og pædagogiske aktiviteter styrker børns sociale, personlige og praktiske kompetencer.

SFO'erne i Guldborgsund Kommune skal medvirke til at forankre kommunens Børne- og Ungepolitik og dermed sikre, at alle børn får mulighed for at trives, udvikle sig og realisere deres potentiale i trygge og støttende omgivelser. SFO'ens pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i politikken og bidrager til dens fem centrale temaer.

SFO'en skal styrke **medindflydelse og inddragelse** ved at give børn reel mulighed for at påvirke hverdagen og deltage aktivt i beslutninger, der vedrører dem. Den skal **fremme sundhed og trivsel** gennem trygge relationer, nærværende voksne og aktiviteter, der understøtter både fysisk og mental sundhed. SFO'en spiller en central rolle i **overgange**, hvor pædagogiske medarbejdere understøtter børnene i skiftet mellem dagtilbud, skole, SFO og fritidsliv, så kontinuitet og tryghed bevares. Derudover skal SFO'en skabe **meningsfulde fællesskaber**, hvor alle børn oplever sig som værdifulde deltagere i inkluderende sociale miljøer. Endelig bidrager SFO'en til **rettidig indsats og tværfagligt samarbejde** ved at indgå i et tæt samarbejde med skole, forældre og relevante fagprofessionelle, så børn får den støtte, de har brug for – på det rette tidspunkt.

Gennem dette arbejde understøtter SFO'erne kommunens ambition om, at alle børn i Guldborgsund Kommune får de bedste betingelser for trivsel, læring og udvikling.

PÆDAGOGISKE VISIONER PÅ SFO-OMRÅDET

I Guldborgsund Kommune er SFO'erne en central og værdifuld del af børns fritidsliv. Skolefritidsordningernes vision er at arbejde ud fra en fælles retning, hvor leg, aktivitet og fællesskab er bærende elementer i fritidspædagogikken. SFO'erne skal understøtte børns trivsel, dannelse og personlige udvikling gennem frivillig og lystbetonet deltagelse og ved aktivt at inddrage børnenes perspektiver i tilrettelæggelsen af hverdagen.

Skolefritidsordningerne sigter mod at fremme barnets alsidige udvikling og evne til livslang læring, understøtte børns motivation og lyst til at deltage i fællesskaber, og arbejde professionelt med relationer gennem leg og aktivitet. En central del af visionen er at skabe en balanceret sammenhæng mellem de voksenorganiserede aktiviteter og børnenes selvvalgte lege og initiativer, så børnene oplever reel medindflydelse på, hvad de foretager sig, og får mulighed for at forme deres egen fritid.

SFO'erne kendetegnes ved trygge, inkluderende og meningsfulde fællesskaber, hvor børn og unge kan udfolde sig frit i samspil med hinanden og nærværende pædagogiske medarbejdere. Her får børn mulighed for at udvide deres horisont, afprøve nye interesser og deltage i både små og store fællesskaber, der styrker deres sociale og personlige kompetencer.

Den pædagogiske vision bygger på en systematisk indsats for at sikre deltagelsesmuligheder for alle børn, så ingen står udenfor. SFO'erne arbejder i tæt og tillidsfuldt samarbejde med skole, forældre og lokalområdet for at skabe sammenhæng, kontinuitet og de bedste betingelser for børns trivsel og udvikling.

FÆLLES VISION – LOKAL FORANKRING

Alle SFO'er i kommunen deler den samme vision for børnene med afsæt i den fælles mål- og indholdsbeskrivelse. Den enkelte SFO omsætter indholdet til meningsfuld og nærværende pædagogisk praksis. Dette sker gennem den lokale mål- og indholdsbeskrivelse, som er mere handlingsorienteret. Denne specificerer, hvordan visionen udmøntes i hverdagen, og hvad der kendetegner netop denne SFO.

PÆDAGOGISKE PEJLEMÆRKER

Leg og aktiviteter

Leg og aktivitet udgør fundamentet for børns udvikling, trivsel, dannelse og læring. I SFO skabes rammer, der både giver plads til børneinitieret leg og til planlagte, voksenstyrede aktiviteter, hvor den pædagogiske intention er tydelig i det fælles arbejde. Begge elementer har lige stor betydning: Legen åbner for fantasi, fordybelse og spontanitet, mens de tilrettelagte aktiviteter giver mulighed for nye interesser, fælles oplevelser og udfordringer.

Gennem leg og aktivitet udvikler børn sociale kompetencer, evnen til at samarbejde, tage medansvar og udtrykke sig kreativt. De får mulighed for at eksperimentere, følge deres nysgerrighed og udfordre både sig selv og deres relationer i samspillet med andre.

Det er afgørende, at de fysiske rammer i SFO understøtter både leg og aktivitet – fra bevægelse og idræt til kreative og æstetiske processer samt fællesskabende projekter. Derfor arbejdes der kontinuerligt med at indrette lærings- og legezone, der stimulerer børns lyst til at eksperimentere, udfordre sig selv og bruge deres fantasi. Dette er centralt for at styrke børns glæde, frihed og motivation for at lære i meningsfulde fællesskaber.

Meningsfulde fællesskaber og relationer

Det er afgørende, at alle børn og unge har adgang til relevante og meningsfulde fællesskaber, uanset deres baggrund og livsvilkår. I Guldborgsund Kommunes fritidspædagogik betragtes fællesskabet som en grundlæggende pædagogisk værdi. Fritidsmiljøerne tilrettelægges med henblik på, at børn kan opleve tilhør, etablere venskaber og anerkendes som betydningsfulde deltagere i fællesskabet.

I både små og større fællesskaber udvikler børn empati, fantasi og kreativitet. De lærer at aflæse og regulere følelser, bidrage aktivt og navigere i sociale sammenhænge, der giver mening for dem. Fællesskabet bliver dermed en central ramme for børns dannelse, sociale udvikling og personlige modning.

SFO'ens pædagogiske medarbejdere arbejder systematisk og professionelt med børn i fællesskaber. Arbejdet indebærer en balanceret tilgang mellem voksenstyrede aktiviteter og børnenes egne initiativer. Positionering anvendes som et pædagogisk redskab, hvor medarbejderne skifter mellem at lede, støtte fra sidelinjen eller skabe plads – afhængigt af det enkelte barns behov og dynamikkerne i børnegruppen.

De pædagogiske medarbejdere har et særligt ansvar for at skabe tryghed og nærvær, understøtte relationer og facilitere alle børns adgang til fællesskaber. Relationens kvalitet er altid medarbejderens ansvar, og arbejdet kendetegnes af tydelighed, tillid og professionel omsorg.

Der arbejdes bevidst på at fjerne de barrierer, der kan hindre børn i at deltage i fællesskabet. Der arbejdes med at skabe rolige zoner, hvor børnene kan restituere efter skoledagen uden at føle sig udenfor. Det pædagogiske fokus er rettet mod barnets ressourcer og succeser for at styrke dets selvværd. Gennem et tæt, tværfagligt samarbejde med skolens lærere og ressourcepersoner arbejder SFO'erne med en koordineret indsats og en rød tråd i barnets samlede hverdag.

TRIVSEL, SUNDHED OG DET HELE BARN

På SFO-området forstås trivsel som børns oplevelse af tryghed, glæde, deltagelse og mulighed for at indgå i meningsfulde fællesskaber. Trivsel handler både om følelsesmæssig tryghed, sociale relationer, oplevelsen af at høre til og muligheden for at udfolde sig i et miljø, hvor barnet mødes med anerkendelse og passende udfordringer. Trivsel ses dermed som en dynamisk tilstand, der skabes i samspillet mellem barnet, fællesskabet og de pædagogiske rammer.

Sundhed i SFO-kontekst omfatter mere end fysisk aktivitet og bevægelse. Sundhed forstås som et bredt og helhedsorienteret begreb, der rummer både fysisk velvære, psykisk robusthed, selvværd og en oplevelse af mental balance. Sundhed understøttes, når børn får mulighed for at udfordre deres fysiske grænser, mærke deres egen krop, udvikle motoriske færdigheder og samtidig oplever støtte til at forstå og regulere følelser, indgå i relationer og udvikle en positiv selvforståelse.

De pædagogiske medarbejdere arbejder målrettet med at skabe lærings- og fritidsmiljøer, hvor børn kan opleve glæde ved bevægelse, udforske egne styrker og begrænsninger og udvikle en sund forståelse af både krop og identitet. Arbejdet tager udgangspunkt i et helhedsorienteret blik på barnet, hvor barnets trivsel, relationer og udviklingsmuligheder ses i sammenhæng.

For at sikre en sammenhængende hverdag samarbejdes der på tværs af skole, SFO, idrætsforeninger og hjem i forskellig udstrækning. Dette tværgående samarbejde styrker kontinuiteten i barnets liv, skaber genkendelighed og understøtter barnets mulighed for at trives og udvikle sig på tværs af arenaer. Det helhedsorienterede perspektiv bidrager til, at barnet møder fælles pædagogiske værdier og sammenhængende forventninger, uanset hvor i hverdagen barnet befinder sig.

OVERGANGE

Børn kan tidligst begynde i SFO før skolestart i det kalenderår, hvor de fylder 5 år, forudsat at dette sker inden 1. oktober. Det betyder, at børn tidligst kan starte i SFO, når de er 4 år og 10 måneder. I Guldborgsund Kommune er det besluttet, at børn begynder i SFO før skolestart i april måned.

For børn, der starter i SFO før skolestart, skal SFO'en i overgangsperioden arbejde med enten de kompetenceområder, som børnehaveklassen anvender, eller med temaerne i den pædagogiske læreplan fra dagtilbudsområdet. I Guldborgsund Kommune arbejdes der med børnehaveklassens kompetenceområder, så børnene møder en tydelig progression og genkendelige læringsmål på tværs af SFO og skole.

Børne- og Ungepolitikken fremhæver betydningen af at understøtte børn og unge i de mange overgange i deres liv – herunder overgangen fra dagtilbud til SFO og skole. En veltilrettelagt overgang bygger på tæt koordinering mellem dagtilbud, SFO, skole og forældre, så barnet møder genkendelighed, tryghed og kontinuitet. Samspillet mellem undervisning og SFO udgør en

væsentlig del af dette helhedsperspektiv og bidrager til, at barnet oplever sammenhæng i sin dagligdag på tværs af lærings- og fritidsmiljøer.

Forældresamarbejdet spiller en central rolle i overgangsprocessen. Et stærkt og tillidsfuldt samarbejde mellem forældre, pædagoger og lærere skaber fælles retning og understøtter barnets trivsel. Et velfungerende samarbejde indebærer tydelig kommunikation, fælles forventninger og konkrete aktiviteter, hvor alle parter bidrager med viden om barnet og koordinerer indsatser på tværs af arenaer. Når forældre inddrages aktivt og oplever sig som medskabere af barnets overgang, styrkes både barnets tryghed og oplevelsen af sammenhæng.

LEKTIEHJÆLP OG FAGLIG FORDYBELSE

Lektiehjælp kan variere mellem skolerne og SFO'erne, men skal altid tilrettelægges, så det understøtter børns motivation, læringsglæde og mulighed for at arbejde i et roligt og trygt miljø. Lektiehjælp i SFO-regi er et frivilligt tilbud og skal ses som et supplement til skolens undervisning.

FORÆLDRESAMARBEJDE

Samarbejdet med forældre udgør en central del af den overordnede ramme for de pædagogiske aktiviteter i skolefritidsordningerne, jf. §2 stk. 2. Forældrene betragtes som væsentlige medspillere i arbejdet med at understøtte børns trivsel, udvikling og deltagelse i fællesskaber, og deres perspektiver indgår som en naturlig del af den pædagogiske praksis.

De pædagogiske medarbejdere indgår i et løbende og dialogbaseret samarbejde med forældre i hverdagen. Dette samarbejde bidrager til at skabe tryghed for barnet og styrker relationen mellem hjem og SFO. Et tæt og tillidsfuldt samarbejde mellem skole, SFO og hjem anses som en forudsætning for, at børn møder sammenhængende forventninger og oplever kontinuitet i deres dagligdag. Samarbejdet bygger på åben kommunikation, gensidig respekt og en fælles forståelse af barnets behov, ressourcer og udviklingsmuligheder.

Forældresamarbejdet omfatter både uformelle daglige møder og mere strukturerede samtaler, hvor der deles viden om barnets trivsel, sociale relationer og læringsmæssige progression. Når forældre og pædagogiske medarbejdere koordinerer indsatser og arbejder i samme retning, skabes et fælles grundlag for at støtte både det enkelte barn og børnegruppen som helhed.

Formålet med forældresamarbejdet er at sikre, at alle børn og unge trives og får mulighed for at dannes og udvikle sig i fællesskab med andre. Et stærkt og professionelt forankret samarbejde mellem hjem og SFO bidrager til, at børn oplever sig set, forstået og støttet på tværs af de arenaer, de færdes i, og dermed får de bedste betingelser for at udvikle sig i trygge, meningsfulde og inkluderende fællesskaber.

EVALUERINGSKULTUR

På SFO-området arbejdes der systematisk med at udvikle en evalueringskultur, der understøtter kvaliteten i de pædagogiske lærings- og fritidsmiljøer. Evalueringskulturen har til formål at skabe fælles retning, styrke den pædagogiske refleksion og sikre, at indsatserne løbende tilpasses børnenes behov og de mål, der er fastsat for området. Evaluering retter sig mod lærings- og fritidsmiljøerne – ikke mod det enkelte barn – og tager udgangspunkt i, hvordan rammer, aktiviteter, relationer og organisering giver børn mulighed for trivsel, deltagelse og udvikling.

En bæredygtig evalueringskultur bygger på fælles pædagogiske mål, systematiske observationer og løbende refleksion i medarbejdergruppen. Dette omfatter blandt andet brug af praksisnære dokumentationsformer, fælles analyse af pædagogiske forløb og en kontinuerlig dialog om

kvaliteten af de miljøer, børnene indgår i. Børns perspektiver og erfaringer inddrages som en naturlig del af evalueringen, ligesom forældres viden om barnets trivsel og oplevelser bidrager til et helhedsorienteret blik på praksis.

Ledelsen har en central rolle i at understøtte evalueringskulturen gennem en tydelig faglig retning, prioritering af tid til refleksion og opfølgning på de indsigter, evalueringerne giver. Evalueringskulturen udvikles løbende og bidrager til, at SFO'erne arbejder målrettet og kvalificeret med at skabe trygge, inkluderende og udviklende fællesskaber for alle børn.

REVISION

Mål- og indholdsbeskrivelsen skal tages til revision hvert fjerde år eller ved væsentlige ændringer på børne- og skoleområdet.